

SZARVASI LAPOK.

TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Egész évre . . . . . 5 frt. — kr.
 Felévre . . . . . 2 frt 50 kr.
 Negyedévre . . . . . 1 frt 25 kr.

Egyes szám ára 10 kr.

MEGJELEN:

hetenként egyszer, vasárnap.

Az előfizetési és hirdetési pénzek, úgy a lap szemléi részét illető közlemények a szerkesztőhöz Szarvasra küldendők.

Hirdetési díjak:

Egy három hasábos petitsor . . . . . 5 kr
 Kétszeri közlésnél . . . . . 4 kr
 Háromszori közlésnél . . . . . 3 kr
 Többszöri hirdetéseknel engedmény adatik. Bélyeglet minden hirdetés után 30 kr.

A nyílt-térben minden garmondsor díja 10 kr.

A méhészet érdekében.

Szép hazánk áldott rónáin minden halad előre — földmívelés, gyümölcsfa-nemesítés, állattenyésztés és más gazdasági ágak, fájdalom csak a méhtenyésztés maradt — különösen a köznépnél — mindeddig hátra; sőt nemcsak hogy hátra maradt, de tényleg hanyatlik. Legalább az idősebb embereknek még élénk emlékezetében él, hogy azelőtt a földmívelők lakásai összehasonlíthatatlanul több méhkast lehetett látni mint ma.

Sőt ha még régebbi időkbe tekintünk vissza elgondolhatjuk, hogy mennyi méhkast kellett akkor lenni, mily sok méhet kellett akkor tenyészteni, a midőn még nem volt oly közönséges a czakor, pedig akkor is szerették az emberek — különösen a gyermekek — az édes ételeket, s ezeket akkor csakis mézzel lehetett édesíteniök. Képzelték, hogy ennyi szükséglet fedezéséhez mennyi mézzel kellett rendelkezniök?

Nos tehát mi okozza azt, hogy ami időkben — a régi időkhez viszonyítva — oly kevés méz állittatik elő? Vagy talán a mostani méhek ellustultak hogy többé nem hordanak össze annyi mézet mint akkor?

Nem. Ez nem állitható. A méh mind e mai napig még mindég ugyanazon ernyedetlen szorgalmú fáradhatlan okos állat, s amilyen volt a régi időkben.

Akkor talán a méh nem talál többé annyi vagy oly jó mézleget, mint azelőtt?

Ebben van némi igaz ok, de mégsemin olyan, hogy ebből a méhészet jelenlegi pangása megmagyarázható volna. Igaz, hogy a mára-legelők nagy része fölszántatott, a vizjárta mocsáros helyeken ma buza-kalászt

ringat a szellő: de ha fölszántattak is azok, azért nem maradtak pusztán minden virág nélkül s a mocsárok helyén, s buzavetés között — s kedvező időjárás mellett még inkább aratás után a tarlón — mily gazdagon virít a tisztessű, lapályosabb s vizegyősebb talajban a sárga virágú sárkerep, ide nem számítva a fehér virágú lóherét, a bükkönyt, a vad- és káposzta-repczét, a kertekben és szőlőkben folyton szaporodó gyümölcsfáknak, az utcák és utak mentén milliókra menő akáczfáknak virágait, melyek mindegyike bő méz-leget nyújt a méhek számára.

Mézelő növényekben tehát nincs hiány. A magyar alföld ma is borítva van mézelő növényekkel, fákkal, de nincs méh, legalább nincs annyi, hogy a virágok kelyheiben rejlő eme kincset összegyűjteni képes volna. S méh nincs azért, mert nincsenek méhészek oly számban, mint a minők azelőtt voltak.

Mily gyakran találkozunk oly esettel, hogy ha egyik-másik földmívelő meggyőződést akar szerezni méheinek állapota felől: kénytelen más emberért küldeni nem ritkán fél mérföldnyi távolságra is, s maga ezen meghívott egyén is — habár az egész vidék méheit gondolja — még utóvégre nem valami szakértő méhész, de legtöbbször holmi méhészeti kontár. Bizony az azután szomorú dolog, ha valaki méheket tenyésztve, maga nem ért hozzá, s ha valamit akar kezdeni velük: kénytelen másra szorulni.

Igen! a gyakorlat- és ismerethiány, ezek a méhészet jelenlegi pangásának fő okai.

S honnan ered a mostani népek ezen

közönyössége a méhészetből eredő haszon iránt?

Nehéz dolog azt eltalálni. Talán onnan, hogy a földmívelő nép jelenleg sokkal nagyobb hasznot lát a földmívelésből mint azelőtt, s így a mellékes, a méhek után eredő hasznot figyelmeire sem méltatja. S maguk azok is teljesen közönyösek ez ügy iránt, kik épen állásuknál s a néphez való viszonyuknál fogva hivatva lennének arra, hogy saját példájukkal s kivívott eredményeikkel bebizonyítsák a nép előtt, hogy a méhészet kellő ismeretek mellett, — a reá fordított költséghez viszonyítva — sokkal nagyobb hasznot hoz, mint a gazdaságnak bármely más mellék-ága.

Bizonyos azonban, hogy ha méhészetünk ügye úgy haladna, mint ahogy az az utolsó néhány évtizedben haladt: a mi méhészetünk elpusztulna véglegesen, s a magyar mézet ritkaság-képen pénzért mutogatnák mint valami forró földövi terményt.

Nem lehet kétség a fölött, hogy oda jutnánk ha továbbra is úgy méhészkednénk, mint a hogy nagyobb részt eddig méhészkedtünk. Szándékosan mondom: nagyobb részt, mert — hála Istennek — van immár nálunk is néhány dicséretre méltó kivétel, van már nem egy szak-avatott, tapasztalt méhésznök, ki méheitől már is jelentékeny hasznot bír felmutatni s másoknak méltó példányképpül szolgálhat. Sőt vannak elegendő olyanok is, akik méhészetüket már az új dierzon-rendszer szerint rendezték be. A dierzon-rendszer pedig oly kitűnő, oly kényelmes, és oly jövedelmező, hogy aszerint méhészkedni valóságos öröm.

A dierzon rendszer szerint berendezett kaptárookban a méhek a méhész föltétlen

TÁRZA.

Tour és retour.

(Karczolat.)

Meszi van-e ide Túr?
 Hová utazik az úr?
 Csak Szarvasra meg vissza,
 E' már osztán nem tréfa!
 N e p d a l.

Marci barátunk abban a korban 's olyan álláson leledzett, a midőn már biztosítva lehetnek ketten egy kenyéren és még Márton napját is megünnepelhetik akár előlegesen János napkor is.

Ő nem is idegenkedett a házasság fenséges eszméjétől, sőt néha-néha titkos órán nagyon is fontolgatta a dolgot, 's nagy fejtörések után mindenkor elhatározta, hogy legközelebb török szakad,—de ő fellép!

Ebbe a folyton megújuló szándékába azután úgy beleléte magát, hogy azt hitte, miszerint ő már megkezdte a dolgot, s a kivétel nem késhe-tik, csak még egy pár napot szentel a módozatok megalkotására, — aztán lesz minden. Tyhú! az ilyen dolgokban óvatosan kell eljárni, kényes porteka kivált ahol mint itt mindent újra utának, az érdekeltnél is jobban tudnak mindent

Ó annyira óvatos volt, hogy tényleg nem is kezdett semmit, és lám mégis hányszor házasították a nénikék, — a letűnt szép világ élő gyászai?

Márton reggelenként tépegette kifelé szürkületre hajlamot mutató hajszalait, az idők eme ke

gyetlen tanuit a legkomolyabb elhatározással indult a . . . Körös partjára

Azt hallotta, hogy a természet megifjuló képével erőt nyújt a csüggedőnek, s ő nem akarta megczáfolni ezt az igazságot: fejet hajt a bölcsék előtt.

Ámde hiába ment ő a természetet szemlélni mert mi türes-tagadás, ő úgyvolt alkotva, hogy a Köröspartján arra a kis lányra gondolt csupán, aki álmaik fekete kávé gyanút édesgeti; ha pedig a szerencsés véletlen azzal a kis lánnyal hozta össze: akkor meg biztos, hogy gondolatban a Körös partján bolyongott. Ebből világos, hogy az ő szerencsélensége ott kezdődik, ahol a bátorság, meg az ügyesség végződik.

Nem egyszer találkozunk,amidőn elég vidor kedélyvel mondta el, hogy ott volt náluk, látta őt és . . .

— Nos beszélél vele? engedted sejtteni, hogy lelkednek hő ohajtása . . .

— Dehogy, dehogy barátom! hiszen alig váltottunk egy szót. Dolgom volt távoznom kellett.

— Hja, barátom, ha neked mindig dolgod lesz amikor czeled érdekében tehetnél valamit, akkor ott leszel, ahol a 'mádi izraelita'— mondok nyájasan, — nem úgy kell azt csinálni.

— De hát mit szólnak? miről beszéljek, mikor ő mindég másról beszél?

— Hát azt akarod talán, hogy ő mondja neked: édes Márton, amióta meglátam, csak egy gondolat . . .

— Ugyan, ne izélj, hiszen nem úgy értem. De látod, nem tudom mit csinálnék, ha azt mondaná egyszer: maga is akar valamit? nézen a tükörbe — Márton!

Ezt olyan keserűn mondta, hogy komolyan meg kellett vigasztalnom:

— Ilyesmitől ne tarts, e tekintetben meg-előzheted, elmondod neki ily formán: lássa kis-asszony, engem ugyan sem Adonis, sem Ciceró még kevésbé Molpomene nem eskölt homlokod, még a pap is csak Márton-nak keresztelt, de van tisztességes állásom, becsületes szívem, komoly szándékom stb. Ezt előadhatod és biztosítlak, hogy nem fog kigúnyolni. Ezen azután komolyan elgondolkodott Márton és távozott a . . . Körös partjára.

Két hét multal. Mártonnak mindig akadt valami apró ügye; amiért okvetlenül Emelka — így hívták, őt — atyjával kellett érintkeznie.

Ha otthon volt az apa, Márton felsőhajtott, hogy miért kell épen most otthon lennie, mikor ő oly erőt érez magában, hogy akár a tanfelügyelővel is bátran beszélhetne! — ha pedig nem volt otthon, hiába hívták beljebb, már ő neki egy csöpp ideje sincs, bocsánatot kér, de csak is egy pár percre akarta igénybe venni az uram bályám drága idejét.

Ily kinok közt teltek a napok anélkül, hogy céljához egy arasznyival is közelebb jutott volna Volt pillanat, amidőn mar a fájó lemondást kény-

hatalmában állanak, úgy, hogy soha sem kénytelen az ő tetszésükre várakozni. A méhészt hatalmában áll, hogy a herék. — ezen ingyen-élők — szaporodását meggátolja; hogy kedvező évben — habár a méheknek rajzáshoz talán nincs kedvük — kényelmesen rajokat csináljon. Igen, a dzierzon-kaptárak berendezése olyan, hogy azokból mindég kényelmesen elszedhető, a mivel a méhek épen bővelkednek, legyen az népesség, fiasítás, méz vagy üres sejt, s beadható oda, hol a méhészt épen annak hiányát látja, a mézet — természetesen — lehetőleg a maga számára tartván meg. Sőt az által, hogy a méhektől a méz bármikor kényelmesen elszedhető: a lehető legjobban kizsákmányolható egyes bő-mézelési időszakok vagy talán évek, a minők nem minden időben, s nem minden évben köszöntenek be, és így a méhészt biztosítja magának az egész évre szóló jövedelmet, vagy kárpótolja magát más, kedvezőtlenebb éveken teljesített munkája és kiadásaiért.

Bizonyára a mi méhésztünknek nem ad nagyobb mérvű lendületet más, mint a dzierzon-kaptárak általános elterjesztése. A méhésztet kényelmessé és hasznos-hozóvá kell tenni: azzá egyedül ezen új kaptárak által lehet. Így azután bárki örömmel fog hozzá, a kinek csak egy kis helye s egy kevés kedve van hozzá. A kezdet már meg van téve, találkozik már nálunk több oly méhészt, aki dzierzon-kaptárakkal méhészkedik, s azok mindegyike csakis dicsérettel nyilatkozik felőlök; vannak népszerű nyelven írott méhészteti szak-könyveink, mint p. l. a „Méhészteti káté“ Kühne Ferencztől, vagy „Az okszerű méh-tenyésztés elemei“ Kriesch Jánostól stb; van már országos méhészteti egyesületünk s annak ismeretterjesztő szak-közlönye, a „Méhészteti Lapok“; van ezen országos méhészteti egyesületnek egy idősebb édes-testvére, a „del-magyar-országi méhészt-egylet“ s ennek kitűnő közlönye, a „Magyar méh“, sorakozunk ezek valamelyikének zászlója alá, hozassuk meg, s tanulmányozzuk át a szak-könyvek jelesebbjeit s igyekezzünk mindenekelőtt helyes elméleti ismeretre szert tenni. Ha azután kör-utjában ellátogat hozzánk is egy olyan méhészteti apostol, aminőket már — az ügyért lelkesülő, szenvedélyes — négy méhészt személyében a vallás- és köz-oktatásügyi miniszter az ország egyes vidékei számára kinevezett: hallgassuk meg ezeknek előadását figyelmesen, gondolkozva; látogassunk el egyes gyakorlottabb méhészt méheisébe, s ha így — szorgalmas méh gyanánt — ismeretekkel megrakodva haza térünk: fogjunk hozzá magunk is a gyakorlati kivitelhez férfias ön-bizalommal, s az „édes“ eredmény — bizony mondom nektek — el nem marad.

És végre ne nézzük egyedül az anyagi hasznót. Gondoljuk meg, mily nemes szó-

rakozást nyújt az embernek a méhek gondozása! Nem olyan szórakozást, amelylyel csak hogy épen az idő telik, de tanulmányos, lélek-emelő, szív-nemesítő szórakozást.

Ha a szent-írás példányképpül állítja a rest ember szeméi elé a hangyát, annál inkább szolgálhat példányképpül a méh. Vane a világon szebb és megindítóbb példa, mint aminőt szolgáltat a méh fáradhatlan szorgalmával, takarékoságával, tisztasága- és rendszeretével; önzetlen szeretetével, mellyel testvérei iránt viseltetik, midőn velük az utolsó csep mézen is szívesen megosztózik; bátorságával, mellyel a közeledő ellenséggel szembe száll; önfeláldozó gondosságával, mellyel a bölcsőikben nyugvó testvéreik táplálja, gondozza; különösen pedig hődelletjes ragaszkodásával, mellyel közös anyjukhoz s uralkodóméjükhez viseltetik, melyet valamennyien ön-életük feláldozásával is védnek, s minden veszély ellenében saját testükkel oltalmaznak, melynek halálán napok hosszú során át szomorkodnak, keservesen megsiratra őt! Mennyi gyönyörű családi és polgári erény, mikre a méh oktatja figyelmes gondozóját!

Épen azért a méhészt — aki valóban a méhek barátja, s nemcsak a haszon miatti egyszerű tenyésztőjük — bizonyára szorgalmas és rendes, béketűrő és házias, nemes kedélyű és jellemű, egy szóval derék ember lesz; legalább rossz nem lehet, s nem is miveletlen az aki gyönyört talál: Isten magasztos művei s a természet remek csodái kutatása és ösmergetésében.

Nos tehát kedves olvasóm! Vane kedved a méhek barátjává — s mindenesetre avatott méhészté is — lenned? Csak akarnod kell, s munkádat siker fogja koronázni.

Mi pedig azok kedvéért, kik a méhésztet kedvelik, időnkint a méhek életének, s helyi viszonyainkhoz mérve a leg-helyesebb méhészt-kezdési módnak titkait feltárni óhajjuk, megemlékezvén időnkint a fontosabb teendőkről, s ismertetvén a legszükségesebb tudni-valókat e lapok becses hasábjain.

Bracsok István.

A fővárosi magyar-egylet és a vidék.

Budapest, april 30. 1884.

A mi fővárosi magyar iskolaegyesületünk oly csendben működik, hogy sokan még csak létezéséről sem vettek tudomást; annál kevésbé vannak tisztában céljával, annyira, hogy annak irányáról a legtöbb embert csak úgy lehet rövidesen felvilágosítani, ha azt — nagyon helytelenül bár s nem méltóan az egyesület magasztos feladatahoz — „Contra-Schulverein“-nak nevezik.

A magyar iskola-egyesületet nem a német Schulvereinnak enlékezetes botránya hozta létre. Ha az, az annak idején a hírlapírók által felbuzdított közvélemény hatása alatt keletkezett volna: úgy bizonyára nagyobb anyagi támogatásban részesül, mint így — midőn minden előzetes hű-hő és reklámcsinálás nélkül, a legnagyobb csendben alakult meg, s kezdett nagy munkájához. Hát az

ilyen zajtalan működésnek is meg van ugyan a maga jóoldala: — olyan az, mint a tavaszi permeteg, életet ébreszt, amerre elvonul; és nem mint a nyári zivatar, mely ha életet is — kárt is okoz; csak aztán ez a csendesség ne az alvófélben levő élet végső, bagyadt szívverése legyen! mert — mint a magyar egylet XIV. parancsolata mondja — „a magyarnak e természetben gazdag földjén, még sokáig kell élnie!“ Pedig — kevés a magyar! „Kevés a magyar!“ — ez a tudat adott a magyar egyletnek letelt, és nem az ellenzékeskedési viszketeg. Hogy mily kevés a magyar, azt legjobban érezed akkor, ha a főváros népe: utcáin a hőmpolygó emberáradatban elmerülsz s figyelemmel lesed el a járóelők szavát, Sőtét a kép, melyet e tapasztalat alapján, hazájövejéről alkotatsz. De ha elgondolod azt, hogy e 400,000 lakossal bíró városnak minden iskolája kizárólag magyar, ha hallod a gyerekeket, játékok közben magyarul csevegni még azokat is, kiknek szülői alig értik meg a magyar szót, úgy egy fénysugár világítja be azt a sötét jövőt, — de lázas aggodalommal teszed hozzá: „siessünk! a mig nem késő!“

Hogy az egyesek lelkesedése, hazafisága, áldozatkészsége — egyesíthető s ekként célszerűen, eredményesen irányítható lehessen: e célból alakult meg a magyar iskola-egyesület, mely-bár fővárosnak nevezi magát, működésében az egész országra kiterjedő horderővel bír. Programja csak egyetlen egy pontból áll: „magyarosítani“, s e pont fotosabb ama pontok mindegyikénél, melyek a különböző politikai pártok nagyhangú programjaiban foglaltatnak. S most, mielőtt a közelgő képviselőválasztások más tere terelnék a közönség figyelmét, nem siethetünk eléggé a felszólalással a magyar iskola-egyesület érdekében.

A lehető leggyakorlatiabbban kell fellogni a dolgot.

Csak oly egylet működhetik eredményesen, mely az egész országra kiterjedő hatáskörrel bír, mely az egész nemzetben bírja alapját, mely nagy tökével rendelkezik, szóval, a mely egylet hatalmas és gazdag. Pénz nélkül a legkisebb eredményt sem mutathatna fel. A lelkesedés, a magabizonyosság nemcsak hogy nem elég, de sokszor még káros is.

Az első dolog azonban — hogy ily nagy magyaregylet létrejöhesse — az ország minden vidékén kisebb (fió k-) egylet-ek alakítani, melyeknek alapítókegyéhez az illető vidék ö s s z e s lakossága (krajezaróknint, forintokint; kitől hogyan telik) kivétel nélkül hozzájárulna. E tekintetben jó példával jártak elől: Sáros, Nyitra, Pozsony, Szatmár, Temes Krassó stb. megyék. De az adott példák nem találtak utánzásra ép azon megyékben, melyeket e haza legmódosabb polgárai lakkak! Az alföldi magyar megyéket értem.

A jövő történelme bűnül fogja nekik felronni a mulasztást, melyet a haza legszentebb érdeke körül elkövettek, ha nem sietnek sorakozni azon egyesületek zászlója alá, mely épen az ő érdekükben, a magyarság érdekében lett kibontva. De ott örökösen csak azt hallja az ember: „mink nekünk magyar egylet! hisz mi ugy is magyarok vagyunk! azoktól pedig, akik nem beszélnek ugyan velünk egy nyelvet, de itt lakkak a magyarság közepette, nincs mit tartanunk; majd elmegyárosodnak maguktól is. Így volt ez eddig is, így lesz jó ezután is!“ . . .

A magyar nép kezd a modern népekkel egy nyomon haladni. Ideje tehát felhagyni az effélé kopott nemzeti jelszavakkal, melyek csak a régi nyomorúságos állapotokat akarják mindég conserválni. Mai napság úgy volnank mint a távirda oszlopok a robogó vonat mellett, ha helyben maradunk s nem követjük a rohanó kort: szédületesen fogunk haladni — visszafelé a semmiségbe! . . .

Alakítsunk tehát minden megyében magyar iskola-egyleteket, melyek magyaroktól lakott vidéken csupán a töke-gyűjtést, nemzetiségi vidéken

valója. Legfeljebb ez egy esetben volna . . . azaz hogy otthon is találhatna, ha . . .

— Vagy úgy? leván foglalva, otthon felejtve szive! no már az más!

— Nem-nem kisasszony! nem felejttem otthon! sőt úgy érzem hogy nagyon is itt dobog.

(— Hiszen te egész ügyes kópé vagy Márton szakítam félbe — ilyen szónoklattal tengereket lehet mozgósítani! Hát tovább?)

— De megis, úgy látszik — folytatá Emelka — ön nagyon is örzi dobogó szívét, hogy eddig kikerülte Amor nyilait.

— Épen hogy ki nem kerülte kérem; de mit ér, — ha Amorom nem tudja hogy talált! ha éppen az én szívembe nem nyilazott tudatosan!

— Ki tudja? azt külföldben meglehet kérdezni „Amoratól“: vane tudomása ama fájó sebről, melyet édes mérgű nyila okozott? — s én nem hiszem, hogy „amora“ oly kegyetlen volna ön iránt és hagyja epedni reménytelen, fájón!

— Kisasszony! Emelka! szólék ekkor remegve kezét megragadva — ne okoljon engem, nem bánom . . . kimondom, ha megis neheztel érte: nem vagyok Adonis, nem birom Cicero nyelvét Peloponne vagy hogysis? Melopone (— Melpomene jávitom a hevülőt.) Tehát Melpomene sem csókolt homlokon nevem is csak Márton, de van érző szívem, tisztességes állásom, becsületes komoly szándékom: tudna e akarna e lenni az én . . . az én Amorom?

Brr! ha rá gondolok . . .

szerte epedő szívére az önbizalom hiánya. És mi történt? Egy délután beront hozzám Márton arczán volt valami, ami eddig nagyon el lehetett rejtve, oly hatással volt rám tekintete, mikéntha tengerész jó messze utjáról, s nem remélt helyen világító torony öltik szemébe, mit távollétében emélt a vízi gondviselés, s annak, az éjszakát át-mészó világa zavarba hozza őt. Én is zavarba jöttem amint Márton belép, végig sétál szobámon kezeit dörszölgeti megélel és . . .

— Mi baj Márton? arad a Körös?

— Dehogy, dehogy! aradoz a szívem barátom! nem birom el nem birom azt a nagy boldogságot!

— Nos?!

— Túron voltam . . .

— Hát hiszen az nines messze

— Dehogy nincs! azaz hogy persze, — igazad van: de már én sem vagyok messze attól a varva várt pillanattól.

— Micsoda! Te Túron találtál napsugártól derengő éjszakát?

Mit éjszaka, a legragyogóbb nappal, mely lekem boruját fényével csökkossa!

— Nini-nini Márton, hisz téged valóban Melpomene ölelt — mily költészet!

— Mel-po me-ne? jaj, de én Peloponét mondtam! Node mindegy ügyis megértették. De hát ne szakíts felbe hadd beszéljek, halld meg lelkem járadó kezszánáját. Tehát Túron voltam. Majd

lekéstem a vonatról, de Zelenák mégis betuszkolt egy II-os kupéba . . .

— Hohó! hisz te ha jól tudom gyűlöled a II-ik osztályt.

— Ugyan ne beszélj kérlek, — ahová tetek, oda ültem, fizettem punktum. És képzeld kit látok! Beülök s ott volt „ő“. Rukkolkol vissza, de már késő — mire ő lágy hangon szól: „tessek Márton ur legalább hármán leszünk“ — kicsiny hugát csak most lattam meg.

— Szintén Tú-úrra letszik faradozni? kérdem szerényen?

— Igen oda megyek egy napra, egy jó barátom név estéjére, akit nagyon szeretek.

— (Mily boldog barát! Nos tovább?)

— Hat tudod én elgondoltam magamban, úgy sem lesz az enyém soha, legalább beszélgessek veled. Ha az ember elhiszi, hogy ő már lemondott, mindjárt bátrabb. Azután kérdezem:

— Es kedves papája nem jön?

(Azt hitted ugy-e mondom Marczinak, — hogy a papa valahol a III-ik osztályban spórol!)

— Ő neki dolga van-felel Emelka — külföldben is csak olyan lányos multság lesz. De Márton ur azért eljöhetne velem, legalább több fiatal emberünk lesz. Nos? mit gondol? hiszen ugye ismerős Horgász bácsival, tudom szívesen látnák. Vagy ahá! máshová vonja szíve Túron? persze azt nem szabad elmulasztani!

— Óh! kérem kisasszony szólék komolyan — az én szívemnek Túron nincs semmi keresni

pedig — amazzal kárólta — a magyarosodás terjesztését is ezelezzák.

Azon megjegyzéssel, hogy e fontos kérdésre még gyakran visszatérnek, most még csak a budapesti magyar iskola egyesület által legújában közzétett „a magyar 23 parancsolatából” a leglényegesebb pontokat látom jónak ide iktatni:

„A magyarnak legnagyobb kincse: nyelve; erről egy pillanatra sem szabad megfeledkeznie; ez képezi ma minden jogának s egész jólétének alapját, azért ezt megvédenie kell — ha szükség — életével s minden vagyonával is.” (I.)

„A magyar államban a nemzet istenéhez, mint atyjához csak magyarul szólhat, illő tehát, hogy itt minden egyház hitét magyarul is vallja (VIII.)

„Ne túrd, hogy a könnyelműség, vagy a szegénység a magyar ivadékok pusztítsák; a magyarnak természetben gazdag földjén még sokáig kell élnie!” (XIV.)

„Más nemzethez tartozót nyelveért ne vess meg; sőt inkább vele szelíden, nagylelkűleg bánjal, hogy kedve legyen magyarrá lenni.” (XV.)

„Ha nyereségben részesülsz, ajánldokozol, vagy végrendekezél, a magyar iskola-egyesületről, mint a magyar nyelv és szellem apójáról, mindég megemlíkezzél.” (XX)

„Ami pénz a kis sorsjátékba raknál, add inkább az egyesületnek, itt biztos nyereségyed leend a magyarosodásnak terjedése és vele a magyarnak szaporodása.” (XXI.)

„Külföldi árut, ha nem nélkülözhetetlen, továbbá külföldi rosz könyvet (!), rosz törvényt erkölcsöt, s minden egyéb idegen silányságot ne kívánd meg: ez mindég drága vásár.” (XXIII.)

„A magyar nyelv, tudomány, művészet érdemes munkáit megbecsüld, dicsőítsd magyar ősök emlékét megüljed, hogy a magyar hazaszeretnek lángja öröké lobogjon.” (X.)

Réthy Dezső.

Ujdonságok.

— Követjelölés. Városunk képviselője Mórócz Pál még nem tartá meg beszámoló beszédét. Mint halljuk nem is szándéka elebb csak az országgyűlés üléseinek befejezése után lejőni, és akkor a teljesen befejezett munkáról számolni. Természetes, hogy míg ez meg nem történik, addig a képviselő jelölés szünetel, sem a szabadelvű párt, sem a függetlenségi párt nem mozog. Minden kombinációk tehát melyek a követjelölésre vonatkoznak, csak egyesek véleményét, reprezentálják, pártjelöltekről még eddig nincs szó. Azon elterjedt hírt azonban, mintha Mórócz Pál a követjelöltséget nem volna hajlandó elfogadni, felhatalmazva érezzük magunkat alaptalannak nyilvánítani.

— Városunk garancziájának ügye. Biztos kutfőből értesültünk arról, hogy a közlekedésügyi m. k. ministerium hajlandónak nyilatkozik a m-túr-szarvasi vasuti garancziának egy általány összeggé convertálásának ügyében a város megbízottja Mórócz Pál képviselővel tárgyalásba bocsátkozni, s e tárgyalásra máj 5-ikére lett kitéve. Mi reméljük azt, hogy a ministerium a város ajánlatát változatlanul fogja elfogadni s nem fogja kívánni azt, hogy e ezimen városunkra oly teher nehezedjék, mely nem könnyebb a régiénél, s melyet elviselni nem képes.

— A Körös-Maros árterület. Az új folyószabályozási tíz millió kölcsön tárgyában, miután a pénzügyminister és az érdekelt társulatok közt az egyezmény létrejött a törvényjavaslat előterjesztése már a legközelebbi napokra várható. A kölcsönökért két intézet pályázik. Az első hazai takarékpénztár és a magyar jelzálogbank. A takarékpénztár pótajánlatot is tett.

— Az egyházi adó behajtása. A

(— Nos-nos?)

— Ekkor már — barátcskám — megbántam, hogy kimondtam a nagy szót. Szerettem volna kiugrani a kupéból, de szokatlanul sebesen ment a kis-kedves „sin-mászó.”

Megtörtént, megsemmisültem ültem vissza helyemre.

(— Térdelni kellett volna — bagi! —)

— Ugyan ne mókázz! azt sem tudtam ülök-e? csak most tudom hogy ültem. Ó kinyitotta az ablakot.

(— Azt hitted ugy-e? hogy a konduktort hívja? —)

— Semmit sem hittem. Ó kinézett vagy fél percig, de azalatt a fél perc alatt többet öszültem mint 70 éves koromban.

(— Ugy tudom, még 29 éves sem voltál.)

— Igaz még egyszer sem voltam 29 éves de mondhatom neked, hogy soha 28 éves koromban még oly boldog nem voltam mint ebben az esztendőben! Mert tudod aztán vissza fordult, mosolygott és a keblén nyugvó kicsiny iholya csokrot levette s e szókkal nyújtotta nekem:

— Ejnye Marton ur! névnapra megy s virágja sincs tűzve, — elfogadja?

Megragadom a drága kezeceket össze-vissza csókolom s — hát nem haragszik! rebegem . . . fuldokolva s tán sirtam is.

(— Csaknem gyerekeskedtél?)

— De bizony még most is megkönyezem,

szarvasi ev. egyház azon követelésének hogy az egyházi adót a község hajtja be a m. k. helügyministerium határozata által hely nem adott, kimondván ebben az, hogy „az egyházi adók, melyeket az autonóm egyházak hatáskörükben hűvekre szabályszerűen kivetnek csakis megtagadás esején hajlandók be az egyházi közegek által a közigazgatási hatóság segédkezése mellett, mely alkalmakkor a segédkezés iránti megkeresésnek nem közvetlenül az illető egyházi előjáróság által, hanem kizárólag az esperesi hivatal útján kell történni. Ekképen tehát e vitás ügy végleges megoldást nyert.

— Ministeri elismerés. Trefort Ágoston vallás és közoktatásügyi minister Tatay István urhoz, a szarvasi főgymnasiumnak nyugalmába vonuló igazgató tanárához elismerő levelet küldött ez alkalomból, öszintén üdvözölvén őt a tanári pályán kifejtett buzgó fáradozásáért. Tatay urra e ministeri elismerés a legmegtisztelőbb lehet azon számos üdvözlő iratok közt, melyekkel eddig barátai és tisztelői köréből elhalmozott.

— Ismétlő iskolai közvizsgálatok. Mult vasárnap április 27-én az öt községi ismétlő iskolában a megyei tanfelügyelő jelenlétében tartattak meg városunkban a közvizsgálatok. Ez alkalommal a jómagaviseletű és tanulásban kitűnő gyermekek jutalmakkal lettek kitüntetve. A főjutalmakat nyerték a fiúk közül: Ujfaluczky Samu Tót (Czifra) János és György ikrek, Valastyan István és Csesznek Mihály; a lányok közül: Belopotoczky Judith, Gyurkovits Mari, Melis (Istváné) Mari, Slajcho Mari. Sajnos, hogy a szülők ezen tanítás iránt nem eléggé érdeklődnek s a közvizsgálatokat csak nagyon kis számban látogatják meg.

— Iparostanonczok közvizsgálója Lichtenwerther Antal tanító vezetése alatt ma máj. 4-én d. u. 2 órakor fog megtartatni. A szülők, gyámok mesterek, kiknek ez iskolában növendékeik vannak, helyesen fognak cselekedni, ha e vizsgálaton megjelennek s a gyermekek haladásáról személyes tapasztalatot szereznek. Ez alkalommal a legjelesebb tanulók jutalmakkal lesznek kitüntetve.

— Ismét gyász. Főtanodánk patrotánusának ismét egy derék férfia hunyt el. Alig zárult be a sir, mely Szlovák Soma hamvait fogadta magába, már is egy új sir tárult fel B. Csabán. Vilim János hites köz- és váltó ügyvéd, békésmegyei bizottsági tag, békési esp. főiskolai tanácsos Budapesten, hol betegségében orvoslást keres vala, április 28-án 53 éves korában rövid szenvedés után kimult. Béke lengjen porai felett!

— Kinevezés. Ó József és Pethó Károly postasegédtisztettek lettek a nagyváradi postaigazgatóság által Szarvason kinevezve. Fogadják üdvözléinket.

— Iskolakötelesek összeírása. Az 1884/iskolai évben tanköteles gyermekek összeírása elrendeltetvén, Szarvason ez összeírás mult hó utolsó napján kezdetét meg tizedenként és hazánkint bejárás által. Tankötelesek azon gyermekek, kik az 1869-dik év utolsó harmadában, továbbá az 1870—1877-ig végre az 1878-dik év első két harmadában, augusztus hó végeig születtek. Figyelmezzétek a szülők gyámok, mesterek és gazdák, hogy ezen korban lévő mindkét nembeli gyermekeiket lelkiismeretesen bemonadják, az összeírás lajstromba, mert eltagadás esetén súlyos bírságot vonnának magokra.

— Multkori közleményünkben a takarékpénztárnál esetleg üresedésbe jövő jegyzői állásra pályázók névsorából véletlenül kimaradtak a következők: Boros Pál, Marcsék István és Réthy Dezső nevei. Midőn ezen mulasztást pótoljuk, csakis kötelességünk és pártatlanságunknak teszünk eleget.

— Az alföldi fumeivasut államosítása befejezett tény. A vasut igazgatóságának

ha ez a kis csokrot csókolgatom. S e közben bajszala vitte gyönyörrel.

— Hanem hát mi a dolog vége, beszélj!

— Elmentem vele, mulattunk, ő nagyon jó volt hozzám, vele jöttem vissza, haza kísértem, azt mondta: látogassam meg „édes apját”. Most jövök onnét, beszéltem az „öreggel” megkértem Emelkát. Ő azt mondta neki nincs kifogása elle nem s ő ugyanis másnak nevelte lányát, hanem kettőn áll a vásár — kérdezem őt magát. Erre Emelka a szomszéd szobából belép és hamiskás mosolylyal szól:

— Kedves apám! ezennel megkérem Márton ur számára Emelka lányod kezét, azon kikötéssel, hogy ő évenkint kétszer Túrra kíséri lányodat.

— Akár Zolyomba is, kiáltok én és . . . még a sifonért is megöleltem.

— Mit adtal Zelenáknak kérdém az örömben uszó barátomat?

— Zelenáknak? semmit! . . .

— Ncs csak nem vonod kétségbe, hogy ő nyitotta meg boldogságod kupáját?

— Igaz biz a . . . Megaranyoztatom barátom! vagy . . . Bachusnak tesztem Emelka lakadalmán!

— És most hölgyeim, uraim! várják türelemmel míg e lapok hasábjain olvashatják; Boldog Márton és Galambos Emelka — jegyesek. Akkor aztán gratulálunk és — — pletykázunk.

B o l y g ó.

április 30 d. u. tartott ülésén az elnök előadta, hogy a közlekedési minisiter meghívására étekeztek vele és a módokat megállapították. A részvényesek 10 frtyi járadékot fognak kapni minden levonás nélkül és a részvények 1880-tól számított hatvan év alatt kisorsoltatnak. Az igazgatóság felhatalmaztatott, hogy kösse meg ezen módokat mellet a kormányval a szerződést. Ennek folytan a szerződés ápril 30-án aláíratott. A vonat új évvel megy át az állam tulajdonába.

— Felhívás pályázatra. A békésvármegyei tanító-egyesület a következő tétel megfejtesére pályázatot nyit: „Az emberi jellemet beszenyenyező hazugságbeli vétektől mikint szoktassa el a tanító növendéket hogy a kívánt ezelt elérhesse és az igazság bevallását könnyítse, mert az igazság mindenk felett vagyó.” A pályanyertes mű jutalma két darab körmőzei arany, melyet tekintetes Tavasz János orosházi ügyvéd úr a lelkes tanügybarát volt szíves ajánlani. A pályaművek a szokott feltételek mellett f. évi jun. 30-ig bezárólag alulirothoz B.-Csabára küldendők. Csak egyesületi tagok pályázhatnak. B.-Csaba, máj. 1. 1884. Németh Lajos, a békésvármegyei tanító-egyesület elnöke.

Nyilttér.*

Az alóírt, bizonyos Főrlmények miatt lakhelyet Öcsödől Irsára f. év majus 1-seje helyett már április 15-én volt kénytelen áthelyezni, e miatt számos jóakarói-, barátai- és ösmerőseitől legnagyobb sajnálatára személyesen bucsut nem vehetett, kénytelen ezt ezen módon tenni. Fogadják a fonttebbiek mindnyáján a benne helyezett bizalmukért legfőrrőbb köszönetét s továbbá is kegyes jóindulatukba ajánlja magát.

A. Irsán, 1884. április 29.

Öszinte tisztelőjük

Dr. Illési Jakab.

*) Az e rovathan közlöttekért nem vállal felelősséget a Szerk.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos:

Mihálfi József.

HIRDETÉSEK.

SIPOS SOMA köz és váltó ügyvéd irodájából Szarvason.

ÉRTESÍTÉS.

Van szerencsém értesíteni a t. jogkereső közönséget, miszerint

Ügyvédi irodámban

melyet Sipos Sándor kir. közjegyző úr házába helyeztem át (vármegye utca 1064. sz. a.) mindennemű peres és perenkívüli jogügyek, ugymint polgári és fenytő keresetek, telekkönyvi ügyek elintéztetnek, továbbá összeköttetéseimmél fogva budapesti és vidéki pénzüintézeteknél ingatlanokra és személyes hitelre pénzkölcsönök közvetítettnek. Szarvas, 1884. május hó 4-én.

Sipos Soma,

1—5 köz- és váltó ügyvéd

Pályázati hirdetmény.

A szarvasi takarékpénztárnál megürült könyvvezetői és esetleg üresedésbe jöhető jegyzői állásokra, melyek közül előbbire 1050 frt. utóbbira 700 forint a díjazás s elsőnél 2100 fr. biztosíték kívánatik, pályázat hirdettetik.

A pályázni ohajtók felhivatnak képességüket igazoló okmányokkal felszerelt kérvényeiket alulirott társulati igazgatóhoz f. évi Május 4-ig beadni vagy postán ajánlva beküldeni.

Szarvas 1884 ápril 20.

Salacz Ferencz,

szarvasi takarékpénztári igazgató.

2—2

